

Onsdag 17 december 2008

Kommissionen är dock angelägen om att målsättningarna för initiativet för bättre lagstiftning uppnås och att förslag ska bygga på en omfattande utvärdering av påverkan och vinster. Med tanke på detta och i enlighet med fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, kommer kommissionen även fortsättningsvis att utvärdera behovet av att lägga fram nya lagförslag, men förbehåller sig rätten att avgöra om och när det är lämpligt att lägga fram sådana förslag.

Arbetstidens förläggning ***II

P6_TA(2008)0615

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 17 december 2008 om rådets gemensamma ståndpunkt inför antagandet av Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/88/EG om arbetstidens förläggning i vissa avseenden (10597/2/2008 – C6-0324/2008 – 2004/0209(COD))

(2010/C 45 E/47)

(Medbeslutandeförfarandet: andra behandlingen)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av rådets gemensamma ståndpunkt (10597/2/2008 – C6-0324/2008),
- med beaktande av parlamentets ståndpunkt vid första behandlingen av ärendet ⁽¹⁾, en behandling som avsåg kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (KOM(2004)0607),
- med beaktande av kommissionens ändrade förslag (KOM(2005)0246),
- med beaktande av artikel 251.2 i EG-fördraget,
- med beaktande av artikel 62 i arbetsordningen,
- med beaktande av andrabehandlingsrekommendationen från utskottet för sysselsättning och sociala frågor (A6-0440/2008).

1. Europaparlamentet godkänner den gemensamma ståndpunkten såsom ändrad av parlamentet.
2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att delge rådet och kommissionen parlamentets ståndpunkt.

⁽¹⁾ EUT C 92 E, 20.4.2006, s. 292.

P6_TC2-COD(2004)0209

Europaparlamentets ståndpunkt fastställd vid andra behandlingen den 17 december 2008 inför antagandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/.../EG om ändring av direktiv 2003/88/EG om arbetstidens förläggning i vissa avseenden

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV
med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 137.2,
med beaktande av kommissionens förslag,

Onsdag 17 december 2008

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) I artikel 137 i fördraget föreskrivs att gemenskapen ska understödja och komplettera medlemsstaternas verksamhet för att förbättra arbetsmiljön för att skydda arbetstagarnas hälsa och säkerhet. I direktiv som antas på grundval av denna artikel bör sådana administrativa, finansiella och rättsliga ålägganden undvikas som skulle motverka tillkomsten och utvecklingen av små och medelstora företag.
- (2) I Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/88/EG ⁽⁴⁾ fastställs minimivillkor för hälsa och säkerhet när det gäller arbetstidens förläggning, vilka är tillämpliga på bland annat dygnsvila, raster, veckovila, begränsning av veckoarbetstiden, årlig semester, samt på vissa aspekter av nattarbete, skiftarbete och arbetsrytm.
- (3) Enligt artikel 19 tredje stycket och artikel 22.1 andra stycket i direktiv 2003/88/EG ska dessa artiklar granskas på nytt före den 23 november 2003.
- (4) Mer än tio år efter antagandet av rådets direktiv 93/104/EG ⁽⁵⁾, det första direktivet om arbetstidens förläggning, har det visat sig nödvändigt att bättre beakta såväl arbetsgivarnas som arbetstagarnas ändrade förhållanden och krav och att skapa möjligheter att uppfylla de mål för tillväxt och sysselsättning som Europeiska rådet fastställde den 22–23 mars 2005 inom ramen för Lissabonstrategin.
- (5) Möjligheten att kombinera arbete och familjeliv är också en central förutsättning för att uppnå de mål som Europeiska unionen satt upp för sig i Lissabonstrategin, bland annat för att öka kvinnors förvärvsfrekvens. Detta torde inte bara skapa en mer tillfredsställande arbetsmiljö utan även möjliggöra en bättre anpassning till arbetstagarnas behov, särskilt de arbetstagare som har ett familjeansvar. Flera av ändringarna i detta direktiv syftar till att göra det lättare att kombinera arbete och familjeliv.
- (6) I detta sammanhang är det medlemsstaternas ansvar att uppmäna arbetsmarknadens parter att på lämplig nivå ingå avtal som syftar till att förbättra möjligheterna att kombinera arbete och familjeliv.
- (7) **Man måste förbättra** skyddet av arbetstagarnas hälsa och säkerhet **med beaktande av den utmaning som nya former för arbetstidsförläggningen innebär, införa arbetstidsmodeller som ger de anställda möjlighet till livslångt lärande** samt **göra** en ny avvägning mellan dels behovet av att kunna kombinera arbete och familjeliv, dels behovet av en flexiblere arbetstidsförläggning.
- (8) **Enligt EG-domstolens rättspraxis kännetecknas begreppet "arbetstid" av kravet att vara fysiskt närvarande på en av arbetsgivaren anvisad plats och att stå till dennes förfogande för att vid behov omedelbart kunna utföra sina arbetsuppgifter.**

⁽¹⁾ EUT C 267, 27.10.2005, s. 16.

⁽²⁾ EUT C 231, 20.9.2005, s. 69.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 11 maj 2005 (EUT C 92 E, 20.4.2006, s. 292), rådets gemensamma ståndpunkt av den 15 september 2008 (EUT C 254 E, 7.10.2008, s. 26) och Europaparlamentets ståndpunkt av den 17 december 2008.

⁽⁴⁾ EUT L 299, 18.11.2003, s. 9.

⁽⁵⁾ EGT L 307, 13.12.1993, s. 18. .

Onsdag 17 december 2008

- (9) ***I situationer där arbetstagare inte har beviljats ledighet ska motsvarande kompensationsledighet ges efter arbetsperioderna, i enlighet med relevanta lagar, kollektivavtal eller andra överenskommelser mellan arbetsmarknadens parter.***
- (10) Bestämmelserna om beräkningsperioden för den maximala veckoarbetstiden bör också ses över i syfte att anpassa dem till företagens och arbetstagarnas behov, under förutsättning att skydd för arbetstagarnas hälsa och säkerhet garanteras.
- (11) I de fall då anställningsavtalet varar mindre än ett år bör beräkningsperioden inte överskrida anställningsavtalets längd.
- (12) Erfarenheterna av tillämpningen av artikel 22.1 i direktiv 2003/88/EG visar att ett ***slutgiltigt och*** rent individuellt beslut om att artikel 6 i direktivet inte ska tillämpas ***medför*** problem när det gäller skyddet av arbetstagarnas hälsa och säkerhet och även när det gäller arbetstagarens fria val. ***Undantagsmöjligheten i denna bestämmelse bör därför upphävas.***
- (13) ***När en arbetstagare har fler än ett anställningsavtal är det viktigt att se till att definiera arbetstagarens arbetstid som den sammanlagda tid vederbörande arbetat enligt vart och ett av avtalen.***
- (14) I enlighet med artikel 138.2 i fördraget har kommissionen samrått med arbetsmarknadens parter på gemenskapsnivå om den möjliga inriktningen av gemenskapsåtgärder på detta område.
- (15) Efter detta samråd fann kommissionen att gemenskapsåtgärder var tillrädliga och samrådde vidare med arbetsmarknadens parter om innehållet i det planerade förslaget, i enlighet med artikel 138.3 i fördraget.
- (16) Efter denna andra fas av samrådet meddelade arbetsmarknadens parter på gemenskapsnivå inte kommissionen att de önskade inleda det förfarande som kan leda till ingående av avtal i enlighet med artikel 139 i fördraget.
- (17) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att modernisera gemenskapslagstiftningen om arbetstidens förläggning, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (18) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna ⁽¹⁾. Särskilt syftar detta direktiv till att garantera en fullständig respekt för rätten till rättvisa arbetsförhållanden i enlighet med artikel 31 i stadgan, i synnerhet punkt 2 i den artikeln, som föreskriver att "Varje arbetstagare har rätt till en begränsning av den maximala arbetstiden samt till dygns- och veckovila och årlig betald semester".

⁽¹⁾ EGT C 364, 18.12.2000, s. 1.

Onsdag 17 december 2008

- (19) Vid genomförandet av detta direktiv bör den allmänna skyddsnivå som ges arbetstagare avseende hälsa och säkerhet i arbetet bibehållas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 2003/88/EG ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 2 ska följande punkter läggas till:

"1a. 'jourtid': all tid då arbetstagaren är skyldig att stå till förfogande på sin arbetsplats för att på arbetsgivarens begäran utföra sina aktiviteter eller uppgifter.

1b. 'arbetsplats': den plats eller de platser där arbetstagaren regelmässigt utför sina aktiviteter eller uppgifter och som fastställs i enlighet med villkoren i det anställningsförhållande eller anställningsavtal som är tillämpligt på arbetstagaren.

1c. 'inaktiv del av jourtid': period då arbetstagaren har jourtid enligt punkt 1a men inte av sin arbetsgivare har anmanats att faktiskt utföra sina aktiviteter eller uppgifter."

2. Följande artiklar ska läggas till:

"Artikel 2a

Jourtid

Hela jourtiden, inklusive den inaktiva delen, ska betraktas som arbetstid.

De inaktiva delarna av jourtiden kan emellertid genom kollektivavtal eller andra överenskommelser mellan arbetsmarknadens parter eller genom lagar och andra författningar få arbetstiden att beräknas på ett särskilt sätt för att överensstämma med den högsta genomsnittliga veckoarbetstid som avses i artikel 6, förutsatt att de allmänna principerna om skydd av arbetstagarnas hälsa och säkerhet iakttas.

Den inaktiva delen av jourtiden får inte tas med i beräkningen av den dygns- eller veckovila som avses i artikel 3 respektive artikel 5.

Artikel 2b

Beräkning av arbetstiden

Om arbetstagaren slutit mer än ett anställningsavtal ska arbetstagarens arbetstid anses vara summan av arbetstiderna enligt varje enskilt avtal.

Artikel 2c

Möjligheten att kombinera arbete och familjeliv

Medlemsstaterna ska uppmuntra arbetsmarknadens parter på lämplig nivå, utan att inkräkta på deras oberoende, att ingå avtal om förbättrade möjligheter att kombinera arbetsliv och familjeliv.

Onsdag 17 december 2008

Utan att det påverkar Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/14/EG av den 11 mars 2002 om inrättande av en allmän ram för information till och samråd med arbetstagare i Europeiska gemenskapen (*) och i samråd med arbetsmarknadens parter ska medlemsstaterna säkerställa att

- **arbetsgivarna informerar arbetstagarna i god tid i förväg om varje eventuell förändring i arbets-schemat, och**
- **arbetstagarna har rätt att begära ändrade arbetstider och arbetsscheman, samt att arbetsgivarna är skyldiga att behandla sådana ansökningar rättvist, med beaktande av såväl arbetsgivarnas som arbetstagarnas behov av flexibilitet. En arbetsgivare får avslå en sådan ansökan endast om de organisatoriska nackdelarna för arbetsgivaren är oproportionerligt stora i förhållande till för-delarna för arbetstagaren.**

(*) EGT L 80, 23.3.2002, s. 29..”

3. Artikel 17 ska ändras på följande sätt:

a) || Punkt 1 ska **ändras enligt följande:**

i) *I inledningsfrasen ska orden ”från artiklarna 3–6, 8 och 16” ersättas med orden ”från artik-larna 3–6, artikel 8 samt artikel 16 a och c”.*

ii) *Led a ska ersättas med följande:*

”a)verkställande direktörer (eller personer i motsvarande ställning), personer i chefsställ-ning direkt underställda dessa samt personer som utsetts direkt av styrelsen,”

b) I punkt 2 ska orden ”under förutsättning att de berörda arbetstagarna ges motsvarande kompensa-tionsledighet” ersättas med orden ”under förutsättning att de berörda arbetstagarna ges motsva-rande kompensationsledighet **efter arbetsperioderna, i enlighet med relevanta lagar**, kollektivavtal eller **andra** överenskommelser mellan arbetsmarknadens parter”.

c) I punkt 3 första meningen ska orden ”från artiklarna 3, 4, 5, 8 och 16” ersättas med orden ”från artiklarna 3, 4, 5 och 8 samt artikel 16 a och c”.

d) Punkt 5 ska ändras på följande sätt:

i) Första stycket ska ersättas med följande:

”5. I enlighet med punkt 2 i denna artikel får avvikelser från artikel 6 göras när det gäller läkare under utbildning, i enlighet med bestämmelserna i andra till sjätte styckena i denna punkt.”

ii) Sista stycket ska utgå.

4. I artikel 18 tredje stycket ska orden ”på villkor att motsvarande kompensationsledighet beviljas de berörda arbetstagarna” ersättas med orden ”på villkor att motsvarande kompensationsledighet beviljas de berörda arbetstagarna **efter arbetsperioderna, i enlighet med relevanta lagar**, kollektivavtal eller **andra** över-enskommelser mellan arbetsmarknadens parter”.

Onsdag 17 december 2008

5. Artikel 19 ska ersättas med följande:

"Artikel 19

Begränsningar av undantag från beräkningsperioder

■ Genom undantag från artikel 16 b ska medlemsstaterna, under iakttagande av de allmänna principerna om skyddet av arbetstagarnas hälsa och säkerhet, ha möjlighet att på objektiva grunder eller av tekniska skäl, eller av skäl som har att göra med arbetets organisation tillåta beräkningsperioder avseende den maximala veckoarbetstiden på högst tolv månader

- a) enligt kollektivavtal eller överenskommelse mellan arbetsmarknadens parter i enlighet med artikel 18, eller
- b) enligt lag eller annan förordning efter samråd på lämplig nivå med arbetsmarknadens parter, **i de fall arbetstagarna inte omfattas av kollektivavtal eller andra överenskommelser mellan arbetsmarknadens parter, förutsatt att den berörda medlemsstaten vidtar nödvändiga åtgärder för att se till att**
 - i) **arbetsgivaren informerar och samråder med arbetstagarna eller deras företrädare om införandet av det föreslagna arbetsschemat och om ändringar i detta,**
 - ii) **arbetsgivaren vidtar nödvändiga åtgärder för att förebygga eller åtgärda eventuella hälso- och säkerhetsrisker som kan ha samband med det föreslagna arbetsschemat.**

När medlemsstaterna använder sig av möjligheten enligt första stycket led b ska de säkerställa att arbetsgivarna fullgör sina skyldigheter enligt avsnitt II i direktiv 89/391/EEG."

6. Artikel 22 ska ändras på följande sätt:

"Artikel 22

Övriga bestämmelser

1. Även om den allmänna principen ska vara att veckoarbetstiden i Europeiska unionen är begränsad till högst 48 timmar och att det i praktiken ska vara ett undantag att arbetstagare i Europeiska unionen arbetar längre, får medlemsstaterna besluta att inte tillämpa artikel 6 **under en övergångsperiod som ska upphöra ... (1), och** under förutsättning att de vidtar de åtgärder som krävs för att garantera ett effektivt skydd av arbetstagarnas hälsa och säkerhet. Tillämpningen av denna möjlighet ska dock vara uttryckligen angiven i ett kollektivavtal eller ett avtal mellan arbetsmarknadens parter på relevant nivå eller, efter det att man på relevant nivå samrått med arbetsmarknadens parter, i nationell lagstiftning.

2. Under alla omständigheter ska de medlemsstater som använder denna möjlighet vidta de åtgärder som behövs för att se till att följande gäller:

- a) Ingen arbetsgivare kräver att en arbetstagare arbetar mer än 48 timmar under en period om sju dagar, beräknad som ett genomsnitt för den beräkningsperiod som avses i artikel 16 b, såvida han inte först har fått arbetstagarens skriftliga medgivande till utförande av sådant arbete. Ett sådant avtal får inte vara giltigt i mer än **sex månader** men ska kunna förlängas.
- b) Ingen arbetstagare får behandlas ofördelaktigt av sin arbetsgivare för att han eller hon inte är beredd att ge sitt medgivande till att utföra sådant arbete eller av något skäl återtar sitt medgivande.

Onsdag 17 december 2008

c) Ett medgivande som ges:

- i) när det enskilda anställningsavtalet ingås **eller under provanställningen**, eller
- ii) under de första fyra veckorna av anställningsförhållandet,

ska vara ogiltigt.

- d) Alla arbetstagare ska under de första sex månaderna efter det att avtalet ingåtts eller under den provanställning som anges i avtalet och fram till högst tre månader efter dess avslutande, beroende på vilken period som är längst, ha rätt att med omedelbar verkan återta sitt medgivande att utföra sådant arbete genom att i tid skriftligen informera sin arbetsgivare om detta. Därefter får arbetsgivaren begära att arbetstagaren lämnar in en skriftlig förhandsanmälan, dock högst två månader i förväg.
- e) Arbetsgivaren för aktuella noteringar om alla arbetstagare som utför sådant arbete samt noteringar som är tillräckliga för att fastställa att bestämmelserna i detta direktiv följs.
- f) Noteringarna ställs till de behöriga myndigheternas förfogande som – av skäl som rör arbetstagarnas hälsa och/eller säkerhet – kan förbjuda eller begränsa möjligheten att överskrida den maximala veckoarbetstiden.
- g) Arbetsgivaren ger på begäran de behöriga myndigheterna information om fall då arbetstagare har gått med på att arbeta mer än 48 timmar under en period om sju dagar, beräknad som ett genomsnitt under den beräkningsperiod som avses i artikel 16 b samt noteringar som är tillräckliga för att fastställa att bestämmelserna i detta direktiv följs.

wird.

(*) **36 månader efter det att Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/.../EG av den ... [om ändring av direktiv 2003/88/EG om arbetstidens förläggning i vissa avseenden] har trätt i kraft.**

7. Artikel 24 ska ersättas med följande:

”Artikel 24

Rapportering

- 1. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som redan antagits eller ska antas inom det område som omfattas av detta direktiv.
- 2. Medlemsstaterna ska inge en rapport till kommissionen vart femte år om det praktiska genomförandet av detta direktiv med angivande av synpunkter från arbetsmarknadens parter.

Kommissionen ska informera Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Rådgivande kommittén för arbetsmiljöfrågor om detta.

Onsdag 17 december 2008

3. Vart femte år från och med den 23 november 1996 ska kommissionen till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén avge en rapport om tillämpningen av detta direktiv med hänsyn till punkterna 1 och 2.”

Artikel 2

Medlemsstaterna ska fastställa vilka bestämmelser om påföljder som är tillämpliga vid överträdelser av nationella bestämmelser om genomförande av detta direktiv, och de ska vidta alla åtgärder som krävs för att säkerställa att de tillämpas. Påföljderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast den ... (*), och alla senare ändringar av dessa bestämmelser så snart som möjligt. De ska särskilt se till att arbetstagarna och/eller deras representanter förfogar över adekvata förfaranden för verkställandet av de skyldigheter som föreskrivs i detta direktiv.

Artikel 3

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den ... (*), eller säkerställa att arbetsmarknadens parter inför nödvändiga bestämmelser genom avtal, varvid medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som behövs så att de alltid kan garantera att de mål som föreskrivs i detta direktiv har uppnåtts. De ska omedelbart underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 4

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i Europeiska unionens officiella tidning.

Artikel 5

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

(*) Tre år efter den tidpunkt då detta direktiv träder i kraft.